

Vadnica.

(Nadaljev. in konec.)

Marsikaj se je drugače zasukalo, kakor sem pričakoval v začetku leta; tudi Vadnico je zadel osoda, da se je morala umikati tako oblastnemu »Slovstvu«. Ni mi dalo drugače: slovstvo mora odmevati in odsevati v glasilu, ako hoče glasilo res služiti narodovi prosveti. Tega načela sem se držal in včasih raje odložil kaj drugega, kakor slovstveno poročilo.

A završiti vendar moram za letos »Vadnico«, završiti vsaj po obliki. Izmed vseh, ki so pričakovali prijetnega pogovora v teh vrsticah, ne morem ustreči drugemu, nego zanimivemu pesniku-rokodelcu, ki nam je na strani 212 našega lista pripovedoval svoje življenje. In o njem sem rekel, da je pravi pesnik, a brez šole. Kaj more za to? Da pa umeva, kak namen ima poezija, pokazal bode — upam — še večkrat sam, kažejo med drugim nastopne vrstice iz »Uvoda« njegove zbirke. Tako govori svojim pesnicam:

Z veselimi radujte se,
In žalostne tolažite,
A vsem pa srca blážite!

Pred vsem so res lepi njegovi nazori o življenju in njegovem namenu. V pesmi z napisom »Vrtec« primerja samega sebe vrtnu — osamljenemu — na širnem polju. Vrtec ni poln cvetic,

ampak odet je z grenkimi zelišči. Potem poje o sebi:

Ne diči cvet mi mladih lic,
Ne venec svatovskih cvetic:
Bolesti srce mi čisté,
Vanj blage čednosti sadé.

Nekoč bo pridirjal vihar,
In vrt zadel nesreč udar:
Lzginil bode njega sled,
Takrat bom šel na boljši svet.

Posebno prva kitica — koliko modrosti izraža! Mož, ki v resnici trpi in ne samo v domišljiji — kakor pripoveduje sam na omenjenem mestu —, mož, ki si v svoji bolezni težko služi vsakdanji kruh, on ne očita stvarniku ničesar, tudi si ne želi drugačne usode, marveč hvaležen je Bogu zanjo, ker prav umeva njegove najmodrejše namene: »Bolesti srce mi čisté«. Da, bolelost, nesreča nas čisti, nas krepi, k Bogu dviga pravega kristijana in mu utrjuje upanje večnega življenja. — Dosti za sedaj! Naj ti cvete dolgo taka poezija v vrlem sreću, blagi mož: bodi prepričan, da si si izvolil najboljši del! Taka poezija nikdar ne mine. Na svidenje v prihodnjem letu!

Popravek. V šte. 11. so se vrinile te pomote: V 1. odd. v. 21 čitaj „ličko“; v 2. odd. v. 11 „križev“; zadnji verz čitaj: „Rešile njene me bodo molitve“.

P. i. naročnikom.

Z nekako težkim srcem stopa podpisani urednik ob koncu leta pred svoje naročnike in čitatelje. Navdaja ga namreč zavest, da je bil v preteklem letu naš list v prehodnem stanju: videlo se je to na zunanji obliki, ker je izhajal v različnem obsegu, videlo nekoliko tudi na dveh nenadaljevanih sestavkih, videlo morebiti tu pa tam v manjših stvareh. Vsak prehod pa je siten, prava nadloga. Tako je bilo tudi uredniku. Majhna oblika listova ga je neprestano težila in mu delala ovire. Zato je storil med letom sklep, da list ob novem letu izdatno poveča. A naročnine se ni drznil povečati. Tako bode mogel odslej več in različnejšega berila podajati čitateljem s pomočjo pisateljev: to pa je uredniku največje veselje, tako bode vsaj za silo list v onem stanju, v katerem si ga je vedno želel. Naj nikdo ne misli, da si urednik spleta vsak mesec v svoji domišljiji lovrov venec in se ziblje v prijetnih sanjah o popolnosti, o krasoti lista. Nikdo ni z urednikom tako nezadovoljen, kakor urednik sam. A reče lahko, da ima tudi pred seboj vedno jasnejši vzor dobrega lista, da ima čim dalje močnejšo in odločnejšo voljo, da, trdno v oljo, podati Slovincem dober list. In ne boječ se nikakega truda, tudi ne skrajne požrtvovalnosti, bodi si duševne, bodi si gmotne, delal bode za svoj vzor.

Zato je umevno, zakaj želi urednik pozdraviti svoje naročnike skoro že v novem letu. Nadeja se namreč, da bode z marsičem razveselil svoje prijatelje. Veselja bi ne bilo, ako bi že sedaj vse povedal. Med drugim bode nadaljeval v prijazni in lahki obliki: „Vede v sedanjem času“ ter „Sola in življenje“, a tako, da ne bode dolgočasil nikogar. Zaradi drugega gradiva je bilo nemogoče pisatelju onih sestavkov priti na vrsto; moral se je tolažiti, da bode prihodnje leto tudi zanj kaj prostorčka. Enako ni mogel urednik vselej ustreči drugim pisateljem.

Dragi naročniki si lahko mislijo, da ima izdajatelj zanje ob novem letu vse polno voščil, pa tudi želj in prošenj: zlasti zadnjih ni težko uganiti.

Čitatelji vedó, da je naš list krotke narave, mehak, kakor pomladanski listič na cvetočem drevesu. Tak bode ostal, delal za stvar, za pravo umetnost in vedo.

Blage pisatelje prosim, naj podpirajo list, da bode mogel ustrezati svojemu poklicu.

Izhajal bode 20. dan vsakega meseca na dveh polah dosedanje velikosti.

Cena za celo leto 2 glđ., za pol leta 1 glđ.

V Ljubljani, dné 16. decembra 1889.

Dr. France Lampe,

urednik „DOM in SVET“-a.

Današnji številki so priloženi: Naslovni list, kazalo, zavitek in vabilo.

Cena: Za celo leto 2 glđ.; za pol leta 1 glđ. Uredništvo in upravnništvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik **dr. France Lampe.** Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.